

dovati o takových nárocích přísluší dle § 1 j. n. řádným soudům, pokud není sporno, že příjemce neměl nároku na dávku, nebo správními úřady bylo rozhodnuto, jakou měrou měl nárok na dávku, poněvadž poměr práva veřejného netřeba tu vůbec bráti na přetřes (srv. Pražák: Spory o příslušnost I. str. 171). V těch směrech nebylo ovšem dosud nic zjištěno. Názor soudu odvolacího, že pořad práva jest — alespoň toho času — vyloučen a proto rozsudek prvního soudu a předchozí řízení jsou zmatečny dle § 477 čís. 6 c. ř. s., — nemá tudíž ve výsledcích d o s a v a d n í h o řízení opory, i bylo proto vyhověno rekursu žalující strany, usnesení odvolacího soudu zrušeno a jenž nařízeno, by, nehledě k uvedenému důvodu zmatečnosti, vyřídil odvolání žalobce.

Čís. 1348.

Zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. o obnově drobných zemědělských pachtů.

Pokud ustanovení § 2 písm. a) zák. vztahuje se též na propachtovateleova nástupce v držbě pozemku.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1921, R I 1496/21.)

Od propachtovatele, jenž měl vlastních pozemků více než 15 ha, koupila pozemek, o nějž tu jde, obchodnice, jež neměla vlastních 15 ha zemědělské půdy. Nárok pachtýřův na obnovu pachtu byl zamítnut s o u d y všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto:

d ů v o d ů :

Jde o výklad předpisu § 2 a) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., dle něhož se pacht neobnovuje, když propachtovatel nemá sám více než 15 ha zemědělských pozemků. Otázkou je, vztahuje-li se toto ustanovení i na propachtovateleova nástupce v držbě pozemku, zejména tedy na kupitele. Nelze zajisté připustiti, aby zákon byl na újmu pachtýřovu obcházen, aby tedy tento o své právo připraven byl tím, že by vlastník pozemků prodal, věda o pachtýřově nároku, a nabyvatel, rovněž tento nárok znaje, této akce na úkor pachtýřův vypočtené se účastnil. S druhé strany nelze však zase připustiti, aby nabyvatel, který jednal v důvěře v stávající stav a platné právo, byl v této důvěře své zklamán. V tomto případě koupila nynější vlastnice pozemek sporný, jak pachtýř sám udává, v dražbě v květnu 1921, tedy dávno před zákonem ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., jenž nabyl působnosti dne 6. září 1921 a na němž se nárok pachtýřův zakládá. Jednala tedy nabyvatelka v důvěře v platný zákon a platné právo zcizovatele. Jestliže tedy podmínka zákona, aby neměla více než 15 ha vlastní zemědělské půdy, jest u ní bezesporně dána, není povinna dle hořejšího ustanovení k obnově pachtu. Jinak by bylo, kdyby pozemku byla nabyla teprv po vyhlášení zákona a dokonce snad vědouc o pachtýřově nároku. V době jejího nabytí však nárok tento ještě neexistoval, byv založen teprve pozdějším zákonem. Při tom nevadí, že nabyvatelka převzala snad při koupi všechny závazky svého předchůdce, jako to stěžovatel tvrdí, ačkoli to zjištěno ne bylo. Neboť i převzala li je, mohlo se to vztahovati pouze na závazky už

existující, tedy zejména dodržeti pacht až do uplynutí pachtovní doby, nikoli však na možné závazky teprv budoucí, tedy na nárok pachtýřův na obnovu pachtu, jenž teprv potom vznikl a o němž tehdy ani známo býti nemohlo, zda někdy a kdy vznikne. I když tedy následkem převzetí pachtovního poměru bylo by ji považovati za nynější propachtovatelku, přece se podmínky pro obnovu pachtu musí posuzovati podle jejích vlastních poměrů a nikoli dle poměrů předchůdcových, jenž ovšem dle tvrzení stěžovatele měl pozemků více než 15 ha. Na tom, jakou živnost provozuje, zda je zemědělcem neb obchodníkem, nesejde, neboť § 2 zák. dobrodini své uděluje každému vyjma obec, právnickou osobu a majitele zabraného nebo zemskodeskového statku, a žádné z těchto vlastností pachtýř u ní netvrdí. Nicméně nelze nepoznamenati, že ona sama udává, že pozemek koupila proto, poněvadž ho potřebuje, aby měla pro koně, jež ve svém obchodě chovati musí, nutnou píci.

Čís. 1349.

Nabyvatel nemovitosti nepřejímá závazku z nároku vzešlého proti dřívějšímu vlastníku z důvodu zvelebení nemovitosti. Není jím ani obohacen.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1921, Rv I 587/21.)

Žalovaný koupil v roce 1908 statek od dřívějšího vlastníka, jemuž náležel od roku 1880. Roku 1881 zřídil správce dřevěné pažení nad svým bytem; stav se roku 1886 jeho nástupcem, nahradil mu žalobce za ono pažení 100 K. Žalobě na nynějšího vlastníka o vydání pažení neb o zaplacení 500 Kč vyhověl procesní soud první stolice v tomto směru, v čemž ji zamítnuv. **Důvody:** Jest nesporné, že žalobce pokud se týče jeho předchůdce pažení na půdu dal, ač k tomu povinen nebyl, čímž vlastník nemovitosti byl obohacen (§§ 1431, 1435, 1437 a 877 obč. zák.), po případě žalobce učinil za něho náklad dle §§ 1037 a 1035 obč. zák. Žaloba z tohoto důvodu v první řadě čelí ovrácení pažení, ale toto vrátiti nelze; z důvodů shora jmenovaných lze však požadovati náhradu. **O d v o l a c í** soud žalobu zamítl. **Důvody:** Vynořuje se především otázka, zda-li pořízení pažení znamenalo pro majitele dvora nějaké obohacení vůbec. Z celé věci je patrné, že pažení si zřídil dřívější správce, by si usnadnil užívání půdy, a že rovněž žalobce pouze ve vlastním zájmu toto pažení od něho odkoupil — jinak by mu nebyl zaplatil 100 K ze svých peněz, — a že po 30 let tohoto pažení pokud se týče výhod z něho plynoucích používal. Než i kdyby bylo skutečně nastalo obohacení pro majitele dvora, jak je má na mysli obč. zákon, byla obohacena tehdejší majitelka dvora, a nikoliv nynější vlastník. Rovněž tak tomu je s jednatelem bez příkazu. Patrný a znamenitý užitek, povstal-li zřízením pažení vůbec, mohl vzniknouti bývalé vlastníci, jež měla zájem na tom, aby správce měl řádně zabezpečenou půdu jakožto příslušenství bytu, ale nelze se dohádati, v čem by tento užitek záležel u nynějšího vlastníka.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.